

Avatás, kitüntetések, kiállítás

Vasutasnap ünnepség

Ma rendezik Kecskeméten központi ünnepségét a MÁV Szegedi Igazgatósága. Dél-élelt 10 órakor új szociális létesítményt adnak át a híres város pályaudvarán. A négyzetes épület földszintjén üzemorvosi és fogászati rendelőt, az első és a második emeleten korszerű öltözőt, a harmadik emeleten pedig 50 személyes vasúti szállodát alakítottak ki. Az épületben ma nyitják meg a vasutasok hobbikiállítását és azt a gyermekrajzkiállítást, mely a gyermekrajzkiállítást, mely az Almom a vasutáról címet viseli.

A központi ünnepség féltnegykor kezdődik a Bács megyei Építőipari Vállalat

dísztermében. Ünnepi beszédet Lovász Lázár vasúti igazgató mond, majd kitüntetések ad át. **Ministeri dicséretet** kap Farkas Cs. Imréné, a szegedi üzemfőnökség személyzeti csoportvezetője, Nagy Illés Béla, a szegedi ÉHF magasépítmenyi munkavezetője, Domonkos Mária, a szegedi óvoda vezetője. **Vezérigazgatói dicséretben** Szegedről Adonyi Antal csoportvezető, Fehér Péter Pál mozdonyvezető, Kószó Károlyné pénzügyi főcsoportvezető, Ladányi László biztositóberendezési műszerész, Takács Sándor váltókezelő részesül. **Igazgatói dicséretet** kap Szegedről Szi-

kora Béla ügyintéző, Walla László ügyintéző, Balogh Mihály tolatásvezető, K. Varga Pálné állomási takarító, Szabó Lajos kocsivizsgáló, Otott Kovács György ruharevizor, Áru Lajos belsőellenőr, Ilés József vetítógépész, Péterfi Ilona óvónő. Ugyanezt a kitüntetést veszi át az igazgatóság nemrégiben nyugdíjba vonult dolgozó közül Szegedről Apró Etlka, Kiss Gyula, Iván István, Cseh Ferenc, Vass György. A Szakma Ifjú Mestere és a Kiváló Ifjú Szakember kitüntetést 61-en kapják meg. A vasúti igazgatóság dolgozói között összesen 4 és fél millió forint jutalmat osztanak szét.

Munkások Szegeden

11. Hogyan művelődnek?

A művelődési tevékenységek ismertetése előtt abból kell kiindulnunk, hogy **munkánapon** a szegedi nagyüzemi munkások igen magas aránya, minden 6. fő (17%) egyetlen említésre sem méltó, legalább 30 percet igénybevévő szabad idő elfoglaltságot sem végez, tehát a televíziót sem nézi. A szabad idő tevékenységei teljes hiánya nemcsak a művelődés, kikapcsolódás, szellemi felüdülés szempontjából negatív jelenség, hanem egyértelműen káros az egészségre is.

Vasárnap sem rendelkezik valamennyi munkás szabad idő elfoglaltságra fordítható idővel. Minden 25. megkérdetett (4%) a munkaszüneti napon is csak munkatevékenységekre vagy személyi ellátásra, alvásra használta fel 24 óráját.

Az otthon folytatható művelődési lehetőségek közül elsősorban a tévénézést, az olvasást és tanulást, továbbképzést kell megemlítenünk.

A hétköznapi és a vasárnapi tevékenységstruktúrával kapcsolatban elmondottak alapján emlékszünk arra, hogy mind a munkánapon, mind a munkaszüneti napon a szabad idő eltöltését a munkások nagy többségénél a képernyő szervezi. Ebből egyértelműen kiderül, hogy a megkérdettek csaknem teljes egészében (94%) a rendszeres tévézők közé sorolhatók. A munkásság háromnegyede adásnapj gyakorisággal néz valamilyen műsort.

Az olvasásról éppen csak megemlékezünk, mert erre a fontos művelődési tevékenységre szeretnénk később visszatérni a Délmagyarország hasábjain. Anélkül, hogy túlságosan előre szaladnánk, meg kell jegyeznünk, hogy a művelődési tevékenységnek tekinthető elfoglaltságok közül a könyv-olvasás az az aktivitás, amelynek gyakorisága alapján a lepozitívabb képet rajzolhatjuk a szegedi nagyüzemi munkásság művelődéséről.

Evi legalább egy könyv elolvasása alapján 10 megkérdett közül 8 főt olvasónak tekinthetünk, s ez jobb, mint az országos átlag. Ehhez hozzájárult, hogy az utóbbi években megnövekedett a könyvet vásárló munkások aránya. Figyelemreméltónak tartjuk, hogy 10 szegedi munkás közül 9 fő rendelkezik családi könyvtárral, amelyben átlagosan 120 kötet található. Az olvasmányok jelentős hányadát vagy saját maguk, vagy családjuk valamelyik felnőtt tagja kölcsönzi a könyvtárból. A munkások közel egyharmada ilyen módon kapcsolatot tart vagy a Somogyi-könyvtár szegedi hálózatával, más településeken levő fiókjával vagy a munkahelyi szakszervezeti könyvtárával. A vásárolt és kölcsönzött könyvek minden bizonnyal nagy szerepet játszanak a tanulásban, továbbképzésben.

1979-1980-ban, illetve az azt megelőző tanévben a 10 szegedi munkás közül 3 fő tanult állami, ill. pártoktatás keretében.

Az otthoni művelődési lehetőségeken kívül figyelmünk kiterjedt a művelődési házra, mozira és a színházra is. A területi művelődési házakat, valamint a Juhász Gyula és a Bartók Béla művelődési központokat a szegedi munkásság valamivel több mint egyharmada kereste fel az elmúlt években legalább egy alkalommal. A legutolsó látogatás célja között vezetnek — a távolról sem a könnyű műfajt képviselő — rendezvények: képzőművészeti és fotókiállítások, vetélkedők, író-olvasó találkozók, különböző jellegű tudományos és politikai előadások, előadások, Szakköri jellegű foglalkozáson kevesebben vettek részt. A fiatalabb korosztályt a disco is vonzza a művelődési házakba.

Amikor a szakmai közvélemény a művelődési házak válságáról beszél, túlságosan szépnek is tűnhet a felvázolt kép. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy nem rendszeres látogatásról kapunk adatokat, hanem arra vártunk választ, hogy a művelődési intézményben volt-e már és mi volt a legutóbbi rendezvény jellege. Az emlékezés — más vizsgálatok eredményeihez hasonlóan — 2-3 év egy-egy eseményéig nyúlhat vissza a rendezvények, alkalmi látogatások esetében. Természetesen a szakköri foglalkozások és a discon való részvétel ennél rendszeresebb látogatást von maga után. Ilyen megszorítással értékelhetjük a művelődési ház látogatásának gyakoriságát. Nem hagyhatjuk azonban figyelmen kívül, hogy a művelődési tevékenység szülő rendezvények nagyobb arányban vonzzák a munkásokat.

Az intézmények között vizsgáltuk a mozilátogatást is, amely szórakoztatva művel, de a mi kutatásunkban

egyben mutatója is annak, hogy a munkásság különböző csoportjai milyen mértékben ragaszkodnak az otthoni életmódhoz. A mozilátogatás elhanyagolásának oka lehet megszokás, kényelem, hiszen a televízió a lakásba hozza a mozi, de közrejátszhat a munkatevékenységek, kötelezettségek, valamint más szabad idő elfoglaltságok kiszorító következménye is.

A szegedi munkásság közel kétharmada az utóbbi 2 évben legalább egyszer volt moziban, több mint egyharmada csak régebben fordult meg ott. A kereső-, termelőmunkán kívül végzett jövedelemkiegészítő munka észrevehetően kiszorítja a tevékenységek közül még az alkalmi mozilátogatást is.

Az utóbbi 3 évben színházi előadást látott a megkérdettek közel fele, ennél csak régebben mintegy egy-negyede. Még soha nem volt színházban, ill. legfeljebb valahol műkedvelő előadást látott a szegedi munkásság igen magas aránya, megközelítőleg minden harmadik fő (30%). Nagyon nehéz leírni ezt az adatot egy olyan városban, ahol többtagozatos színház működik és nyáron szabadtéri játékokra kerül sor.

A művelődési intézmények különböző rendszerességű látogatása tehát jelen van a szegedi munkásság szabad idő elfoglaltságai között. Bármely intézmény felkeresésének gyakoriságát befolyásolja az iskolai és szakmai végzettségben tükröződő képzettségi szint, a továbbképzésre való készség, a művelődés iránti fogékony motivációs rendszer. Ez utóbbi hosszabb távon ellenáll a napi munkatevékenységek időtartama szorításának és ezért nagyobb periódusban, például az alacsonyabbban kvalifikált, valamint jobban leterhelt munkások esetében is, a férfiakhoz hasonló rendszerességű látogatást követel meg.

Dr. Szentirmai László

Az üzemegészségügyi hónap után

A Magyar Vöröskereszt V. kongresszusa után, az idén májusban negyedik alkalommal rendezte meg a Vöröskereszt városi vezetősége az üzemegészségügyi hónapot. Az előre kiadott szempontok alapján 32 üzem 62 alapszervezete vállalt különböző feladatokat — a megszokottól is többet — az egészség érdekében.

A városi vezetőség — az üzemegészségügyi munkabizottsággal együtt — értékelte az üzemi vöröskeresztesek munkáját. Megállapították: a munkahelyek mindegyikében teljesítették az aktivitásuk, amire vállalkoztak. Sikeres volt a tisztasági moz-

galom. A dolgozók egészségügyi órákat szerveztek, s maguk föl is számolták a szemet bántó, az egészségügyi előírásokat sértő jelenségeket. Sok helyen söprűt, sőt esetet is fogtak, takarítottak, festettek, ablakot tisztítottak, függönyöket mos-tak, saját kezükkel szépitették munkahelyi környezetüket.

Harminc szegedi üzemben mutatták be a városi szervezet 100 éves a Magyar Vöröskereszt című, a balesetvédelmet bemutató vándorkiállítását, sok százan tekintették meg a KÖJÁL egészségnevelési csoportjának Guggoly le mellém és

Iszapcsapda és szennyvíztisztító épül

Nagy munka kezdődött el a Balaton délnyugati partjánál. Balatonszentgyörgy határában: a Balatoni Vízügyi Kirendeltség szakemberei — az Országos Vízügyi Hivatal megbízásából hozzáfogtak egy másfél kilométer hosszúságú iszapcsapda-rendszer kiépítéséhez. A Zala folyó torkolatánál, a parttól 150-200 méterre, négy iszapfogó kádat képeznek ki a tóban. Ezek közül idén kettő készül el, a másik kettőt 1982-ben mélyítik-kotorják. A munkálatok során kilencszázezer köbméter iszapot emelnek ki s térítnek át a part menti lápos területre.

Az iszapcsapda-rendszer megfogja a Zala finom hordalékát, a folyóban lebegő anyagokat. A hőmérséklet-változás és a légmozgás hatására a keszthelyi öblben körkörösén áramló Balaton-víz ugyanitt rakja le az iszapot, amit a csapdamedencék újrakotrásával távolítanak majd el.

*

Védi a Velencei tó vízének minőségét, óvja a beleömlő Császárvíz tisztaságát, s félezer hektár öntözéséti területét a tó vízgyűjtő területén gazdálkodó Csákvári Állami Gazdaságban épülő hígtrágya-öntözőtelep. A csaknem harmincötmillió forintba kerülő tisztítót a huszonegyezer férőhelyes sertéstelep egy kisebb városának megfelelő mennyiségű szennyvíze „eltüntetésére” építik. A szennyvizet három egyenként ezer köbméteres tartályban ülepítik majd, föld alatti csőrendszerekben vízzel hígítják, s a földekre vezetik. A vízigényes növényi kultúrák öntözésére használják majd. A telep jövőre készül el.

Egy udvar dicsérete

Van egy udvar a szegedi Belvárosban, amelyet házak zárnak el a kíváncsi szemek elől. Pedig sokat vesztenek vele azok, akik nem tévedtek meg eddig a Lenin körút 18-20., és az Arany János utcai épületek ölelte, rendezett kis parkba. Szépséges látvány ez a gondozatlan, rozoga melléképületek csúfította udvarokhoz szokott bérházakoknak.

Úde zöld pázsit, viruló bokrok és fenyőfák, árnyékot adó lombok, erkélyről bólogató piros muskátliözön, s hogy a szem körbenézve egy pillanatra a családjön: vadszöllőruha takarja a csú-

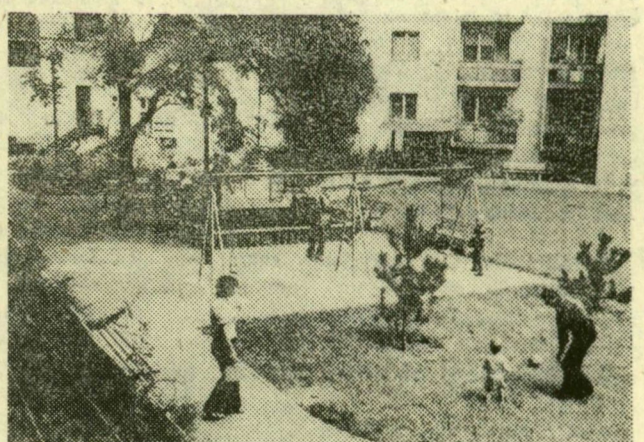
nyácska házfalat. Az árnyékban hinta, homokozó, pihenőt kínáló padok — épek.

Nem számoltam meg, de jóval több mint száz család mondhatja magának a Belvárosnak ezt a rejtett gyöngyszemét. Léte az IKV-nak, a városgazdálkodási vállalatnak köszönhető. Két éve nyitották össze az udvarokat, aszfaltozták a belső utakat, s akkor ültették el a cserjéket. De hogy azóta sem ment tönkre ez a park, mint jó néhány városzerte, az már az ott élő emberek otthonszeretetét, gondosságát dicséri. A lakóbizottsági elnökként az élen ugyanis valamennyien — felnőttek, gyerekek — az otthonukhoz tartozóként védik, ápolják

ezt a parkot. Van, aki a rendszeres locsolást vállalta önként, mások gyomláltnak szabad idejükben, s az egyik lakó, noha csak egy éve él itt, legutóbb lekaszálta a fűvet, mire a hivatalos fűnyírók megérkeztek. Azt mondják, nemcsak az övek a dicsőség ezt a környéket már ilyen emberek lakják. „Ott szemben, a Lenin körút és a Juhász Gyula utca sarkán levő kis parkot is minden reggel valóságos kitakarítja a házfelügyelő. Főszedi az elhajigált papírokat, meglocsolja a fűvet, fát, a maga ültetett bokrot...”

Vajon valóban csak ezt a környéket lakkák „ilyen” emberek?

Ch. A.

Az udvart is otthonuknak érzik